

باسمه تعالی

سند توسعه اشتغال و سرمایه‌گذاری استان زنجان

گزارش موضوع: بخش ۳ از مرحله دوم شرح خدمات مشاوران
بخش فضای کسب و کار و محیط سرمایه‌گذاری: نتیجه‌گیری

محرری: جهاد دانشگاهی واحد استان زنجان

مدیر اجرایی: مهدی عباسی

مدیر علمی: علی نصیری‌اقدم

مدیر بخش سوم: دکتر احمد میردلی

فهرست مطالب

۳-۴- نتیجه‌گیری و توصیه‌های سیاستی برای بهبود محیط کسب و کار و فضای سرمایه‌گذاری	۱
۳-۴-۱- اهم موانع کسب و کار براساس شاخصهای کمی.....	۱
۳-۴-۲- اهم موانع کسب و کار براساس شاخصهای پیمایشی.....	۳
۳-۴-۳- سیاستها و برنامه‌های پیشنهادی برای بهبود محیط کسب و کار.....	۴
۳-۴-۳-۱- بهبود شاخص های کلان در استان.....	۴
۳-۴-۳-۲- بهبود روابط کار در سطح استان.....	۴
۳-۴-۳-۳- افزایش دسترسی به زیرساختها در شهرکهای صنعتی.....	۵
۳-۴-۳-۴- تغییر در نظام ارزیابی عملکرد دستگاههای اجرایی.....	۵
۳-۴-۳-۵- سرعت در صدور مجوزهای ساخت و ساز و بهبود در فرآیندهای اداری شهرداری.....	۷

فهرست جداول

جدول ۱. شاخص‌های استخراج شده از پیمایش استان زنجان	۱۰
جدول ۲. شاخص‌های استخراج شده از پیمایش استان زنجان	Error! Bookmark not defined.

۳-۴- نتیجه‌گیری و توصیه‌های سیاستی برای بهبود محیط کسب و کار و فضای سرمایه‌گذاری

اهم مشکلات مربوط به محیط کسب و کار در استان زنجان را می‌توان با استفاده از شاخص‌های کمی و پیمایش موانع سرمایه‌گذاری و هدفمندسازی یارانه به صورت خلاصه بیان نمود:

۳-۴-۱- اهم موانع کسب و کار براساس شاخص‌های کمی

• شاخص کلان

استان زنجان از نظر شاخص‌های کلان مورد بررسی در این گزارش در وضعیت نسبتاً مناسبی قرار دارد. نسبت تسهیلات به سپرده‌ها در این استان ۱۲۸ درصد است که ۱۹ درصد بیشتر از متوسط کشور است. این استان با نرخ بیکاری ۹.۵ درصد، رتبه دوازدهم را در کشور دارد. بودجه عمرانی استان نیز نوسان اندکی در مقایسه با سایر استانهای کشور داشته است و از این نظر رتبه هفتم را دارد. دو شاخص کلان استان وضعیت مناسبی را نشان نمی‌دهد، جایگاه استان در کشور در ارتباط با شاخص سهم مالیات به سهم ارزش افزوده بخش‌های صنعت و خدمات کشور، رتبه ۲۴ است و از نظر سطح عمومی قیمت‌ها نیز رتبه استان ۲۳ است.

• زیر ساخت‌ها

از نظر شاخص‌های مرتبط با زیر ساخت‌ها، رتبه استان عموماً جایگاه مناسبی را نشان می‌دهد. ۹۲ درصد از شهرکهای صنعتی این استان به آب و برق سراسری دسترسی دارند و رتبه آنها به ترتیب نهم و هشتم است. از نظر دسترسی به شبکه گاز سراسری و سیستم فاضلاب به ترتیب ۳۳ و ۲۶ درصد از شهرکها به این دو زیرساخت دسترسی دارند. میزان ضریب نفوذ تلفن همراه و تلفن ثابت در استان به اندازه متوسط کشور است، رتبه استان از نظر نفوذ تلفن ثابت ۱۳ و تلفن همراه ۱۶ در کشور است. دسترسی شهرکهای صنعتی به زیر ساخت اینترنتی در مقایسه با سایر شهرکهای کشور خوب است اما به طور مطلق وضعیت مناسبی را نشان نمی‌دهد. ۵۸ درصد از شهرک به اینترنت دیال‌آپ و ۲۵ درصد به فیبرنوری دسترسی دارند با این وجود رتبه استان از نظر شاخص اول در کشور رتبه ۹ و در شاخص دوم رتبه ۱۳ را دارد.

• روابط کار و تأمین اجتماعی

براساس چهار شاخص محاسبه شده برای روابط کار و تأمین اجتماعی جایگاه استان در مجموع مناسب نمی‌باشد. میزان شکایت علیه سازمان تأمین اجتماعی و کثرت دعاوی کارگری در استان بیشتر از متوسط کشور است، سرعت

رسیدگی به اختلافات کارگری کمتر از متوسط کشور است و درصد بسیار اندکی از اختلافات کارگری از طریق سازش قابل حل و فصل است. رتبه استان از نظر شکایت علیه سازمان تامین اجتماعی ۲۱، از نظر کثرت دعاوی ۲۵، از نظر عملکرد مراجع حل اختلاف ۲۹ و از نظر سرعت رسیدگی ۱۷ می باشد.

• کیفیت دستگاه‌های اجرایی

در ارتباط با کیفیت دستگاه‌های اجرایی در استان زنجان سه شاخص بررسی شده است که هر سه شاخص وضعیت مناسبی را در مقایسه با سایر استان‌های کشور نشان می‌دهد. از نظر نسبت پرونده‌های مختومه در دادگاه‌ها به جمعیت استان رتبه استان سوم و از نظر این شاخص در دادسراها دوم و از نظر تعداد پرونده‌های مالیاتی به تعداد کارکنان دهم است.

• امنیت اجتماعی

از نظر امنیت اجتماعی، رتبه استان در شاخص نسبت جمعیت به تعداد پرونده‌های ضرب و جرح ۱۶ و نسبت جمعیت به تعداد سرقت از اماکن ۳ است.

• دسترسی به بازار

شاخص دسترسی به بازار بر حسب تعداد کارگاه‌های صنعتی چندان قابل توجه نبوده و رتبه ۱۴ را برای استان داشته است. رتبه استان در شاخص دسترسی مرکز استان به بازار، ۲۲ است.

• کیفیت نیروی کار

آنچه که شاخص‌های مرتبط با کیفیت نیروی کار نشان می‌دهند، مهم‌ترین معضل استان در این ارتباط، نرخ باسوادی است که رتبه استان ۲۱ در کشور است. از نظر تعداد دانشجویان و تعداد آموزش دیدگان فنی و حرفه‌ای رتبه استان به ترتیب ششم و هفتم می‌باشد.

۳-۴-۲- اهمیت موانع کسب و کار براساس شاخص‌های پیمایشی

اگر مبنای مقایسه را کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا قرار دهیم در چند شاخص پیمایشی وضعیت استان زنجان از کشورهای منطقه بدتر بوده و باید برای بهبود آن اقدام کرد. این شاخص‌ها عبارتند از:

- نقش بانک‌ها در تأمین سرمایه
 - سهولت انجام کار در نظام بانکی و هزینه‌های مرتبط با آن
 - سهم زنان در مدیریت بنگاه‌ها
 - رقابت با بنگاه‌های غیر رسمی
 - دوره انتظار برای انشعاب برق
 - اخذ مجوزهای مربوط به فعالیت
 - مجوزهای مرتبط با کسب و کار
 - درصد وقت مدیران که صرف امور اداری در دستگاه‌های دولتی می‌شود.
 - تعداد مراجعات به سازمان امور مالیاتی
 - شیوه وصول مالیات
 - نرخ مالیات
- این شاخص‌ها در جدول انتهایی این گزارش با علامت * مشخص شده‌اند.

۳-۴-۳- سیاست‌ها و برنامه‌های پیشنهادی برای بهبود محیط کسب و کار

بر اساس مبانی نظری و تجارب جهانی، لازمه ایجاد اشتغال و سرمایه‌گذاری در هر کشور و منطقه‌ای محیط مناسب کسب و کار و فضای مساعد سرمایه‌گذاری است. مطالعات بین‌المللی نشان می‌دهد اقتصاد ایران از محیط مناسب کسب و کار بهره‌مند نیست. ایران از نظر محیط کسب و کار در میان ۱۷۸ کشور رتبه ۱۲۹ را دارد. بدون تردید استان‌های کشور نیز از این محیط متأثر هستند. در برخی از استان‌ها محیط کسب و کار مشکلات کمتری برای سرمایه‌گذاری و کارآفرینان ایجاد کرده است و در برخی دیگر این مشکلات سخت‌تر و گسترده‌تر است. با استفاده از مجموع مطالعات انجام شده می‌توان توصیه‌های زیر را برای بهبود محیط کسب و کار این استان ارائه داد:

۳-۴-۳-۱- بهبود شاخص‌های کلان در استان

براساس شاخص‌های کمی نسبت تسهیلات به سپرده‌ها در استان بیش از متوسط کشور است اما براساس شاخص‌های پیمایشی کمبود منابع مالی از موانع اصلی کسب و کار است. برای افزایش منابع مالی در استان می‌توان با دعوت از نهادهای بزرگ مالی کشور این مشکل را تقلیل داد. برای جذب نهادهای بزرگ مالی کشور مانند سازمان تأمین اجتماعی و شرکتهای سرمایه‌گذاری وابسته به بانک‌ها و صندوق‌های بازنشستگی باید فرآیندهای اداری خاصی طراحی گردد. همچنانکه سازمان امور مالیاتی برای مؤدیان بزرگ دفتر ویژه‌ای در تهران تأسیس کرده است که امور مالیاتی شرکتهای بزرگ با سرعت بیشتری انجام می‌دهد، می‌توان نهاد ویژه‌ای برای ارتباط و جذب نهادهای مالی در استان تأسیس نمود. فرآیندهای صدور مجوز باید برای این نهادها تسهیل شود. حضور شرکتهای بزرگ و شرکتهای وابسته به نهادهای مالی بزرگ کشور می‌تواند در جذب منابع مالی تأثیر مستقیم داشته باشد. علاوه بر این شرکتهای بزرگ از توانمندی‌های انسانی و سازمانی بالایی برخوردارند. برای جذب این شرکتهای پیشنهاد می‌شود واحدی در استان تحت عنوان "دفتر ارتباط با نهادهای مالی کشور و برنامه‌ریزی برای جذب شرکتهای بزرگ" تأسیس شود.

۳-۴-۳-۲- بهبود روابط کار در سطح استان

عموم شاخص‌های کمی محیط کسب و کار در استان زنجان وضعیت مناسبی ندارند. همانطور که گفته شد از نظر هر چهار شاخص مرتبط با این موضوع وضعیت استان از متوسط کشور بدتر است. یکی از این شاخص‌ها شکایات مطرح شده علیه سازمان تأمین اجتماعی است که رتبه استان در کشور ۲۱ است. برای بهبود این شاخص پیشنهاد می‌شود در استانداری، "شورای حل اختلاف سازمان تأمین اجتماعی و کارفرمایان" راه‌اندازی شود. در حال حاضر اعتراضات کارفرمایان علیه سازمان تأمین اجتماعی در همین سازمان بررسی می‌شود و در صورتی که کارفرما

نسبت به آرای صادره اعتراض داشته باشد باید به دادگاه یا دیوان عدالت اداری مراجعه کند. شورای حل اختلاف می تواند در تسریع و تسهیل در رسیدگی مؤثر باشد. این شورای حل اختلاف همچنین می تواند به اختلاف میان کارفرمایان و شهرداری و سایر دستگاه های اجرایی رسیدگی کند. علل اختلافات میان کارگران و کارفرمایان باید مورد بررسی قرار گیرد و راهکارهای مناسب ارایه شود.

۳-۴-۳-۳- افزایش دسترسی به زیرساخت ها در شهرک های صنعتی

استان زنجان از نظر زیر ساخت های شهرک های صنعتی نسبت به سایر استانها وضعیت مناسبی داد. با این وجود شهرک های صنعتی استان زنجان از نظر دسترسی به شبکه گاز سراسری، فاضلاب و شبکه فیبر نوری و اینترنت مشکل اساسی دارد. تنها ۲۶ درصد از شهرک های این استان به فاضلاب دسترسی دارند و این نسبت از نظر دسترسی به اینترنت دیالپ ۵۸ درصد، گاز ۳۳ درصد، و فیبرنوری ۲۵ درصد است. با توجه به سرمایه های بسیار عظیم بخش خصوصی و دولتی در این شهرک ها بدون تردید بهبود امکانات زیرساختی در این شهرک ها از اولویت های اصلی افزایش اشتغال و سرمایه گذاری است. اختصاص بودجه عمرانی بیشتر برای زیرساخت های شهرک های صنعت می تواند در ایجاد اشتغال و جذب سرمایه های بیشتر به استان مؤثر باشد.

۳-۴-۳-۴- تغییر در نظام ارزیابی عملکرد دستگاه های اجرایی

الگوی فکری بهبود محیط کسب و کار، توسعه اشتغال را در گرو سرعت انجام امور اداری، سلامت دستگاه های حکومتی و کاهش هزینه های بیرون از بنگاه ها می داند. به طور مثال صدور سریعتر پروانه ها و پایان کار ساختمانی بر رونق بخش مسکن تأثیر می گذارد؛ ترخیص سریع تر و کم فسادتر گمرک صادرات را افزایش و قاچاق را کاهش می دهد، صدور سریع و سالم تر مجوز فعالیت، رقابت را در همه حوزه ها تسهیل می کند و ... در این چارچوب کارآمدی دستگاه های اجرایی و حکومتی از جمله سیاست های مؤثر بر ایجاد اشتغال و سرمایه گذاری است که مدیران هر استانی می توانند از آن بهره گیرند.

برای کارآمدی بیشتر نظام اداری از سال ۱۳۸۱ "ارزیابی عملکرد دستگاه های اجرایی" به تصویب هیأت دولت رسید. مقرر بود به کمک ارزیابی عملکرد دستگاه های اجرایی، نقاط ضعف دستگاه های خدمت رسان مشخص و برای کاهش آن ضعف ها سیاست های مشخصی ارائه گردد. در هر استان هر ساله عملکرد دستگاه های اجرایی توسط معاونت نظارت و برنامه ریزی استانداری، ارزیابی و در هفته دولت، در جشنواره شهید رجایی، به دستگاه های برتر جوایزی اعطا می شود. در سطح ملی نیز در هر وزارتخانه ادارات کل استان ها مورد ارزیابی و رتبه بندی قرار می گیرند. اجرای صحیح ارزیابی عملکرد دستگاه های اجرایی را شاید بتوان مهمترین اقدام عملی برای بهبود محیط کسب و کار

در ایران دانست. دستگاه‌های اجرایی بر اساس دو مجموعه شاخص‌های عمومی و اختصاصی مورد ارزیابی قرار می‌گیرند. از جمله شاخص‌های عمومی می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- قانون‌گرایی و سلامت اداری
- بهبود سیستم و روش‌ها
- شهروند مداری
- مدیریت منابع انسانی

دو شاخص نخست، انطباق کامل با شاخص‌های سنجش بهبود محیط کسب و کار در جهان دارند. بنابراین همانطور که گفته شد اجرای کامل و درست ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی برای بهبود محیط کسب و کار سیاستی ضروری است.

بررسی‌های اولیه نشان می‌دهد متأسفانه ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی در سطح کشور و استان‌ها به درستی صورت نمی‌گیرد. آسیب‌شناسی این مسأله نیازمند یک بررسی مستقل است اما برای بهبود ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی پیشنهادات زیر ارائه می‌شود:

الف) محدود نمودن ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی به دستگاه‌های اقتصادی

هرچند بدون تردید ارزیابی همه دستگاه‌های اجرایی ضروری است اما این مهم نیازمند هزینه و توان اداری و انسانی بسیار گسترده است. حتی اگر بودجه و نیروی انسانی کافی برای ارزیابی کلیه دستگاه‌ها وجود داشته باشد تغییر و بهبود در همه دستگاه‌ها نیازمند فشار مدیریت ارشد به ویژه استاندار و مقابله با مقاومت‌های احتمالی است. تجربه نشان می‌دهد که نمی‌توان به یکباره همه دستگاه‌های اجرایی را متحول ساخت و باید از میان دستگاه‌های اجرایی مهمترین آنها را انتخاب و در جهت ارزیابی و ارتقای عملکرد آنها قدم برداشت. از نظر محیط کسب و کار مهمترین دستگاه‌های اجرایی و نهادهای عمومی غیردولتی عبارتند از:

۱. سازمان تأمین اجتماعی

۲. سازمان امور مالیاتی

۳. شهرداری

۴. دادگستری

۵. بانک‌ها

ارزیابی و ارتقای عملکرد این دستگاه‌ها تاثیر مستقیم بر محیط کسب و کار دارد. اگر استان بتواند عملکرد این دستگاه‌ها را بهبود بخشد به تدریج می‌تواند سایر دستگاه‌های اجرایی را نیز متحول سازد.

ب) مشارکت دادن اتاق بازرگانی، صنایع و معادن استان در ارزیابی عملکرد

بسته به توان و تمایل اتاق بازرگانی می‌توان عملکرد دستگاه‌های اجرایی را به کمک این نهاد مورد ارزیابی قرار داد. صاحبان کسب و کار، گیرندگان خدمت از دستگاه‌های اجرایی هستند و لحاظ نمودن نظر آنها می‌تواند میزان رضایت این گروه از مردم را از مجموعه دستگاه‌ها اندازه‌گیری کند.

۳-۴-۵- سرعت در صدور مجوزهای ساخت و ساز و بهبود در فرآیندهای اداری شهرداری

بهبود فرآیندهای اداری در شهرداری از دو جنبه حداقل اهمیت فراوان دارد. اولاً رونق بخش مسکن و بخش خدمات در هر شهری بستگی به رفتار شهرداری دارد. سرعت امور اداری و هزینه‌های انجام آن در شهرداری تأثیر مستقیم بر رونق دو بخش مسکن و بخش خدمات دارد. ثانیاً شهرداری‌ها معمولاً بیش از سایر دستگاه‌های اجرایی فساد دارند. بهبود فرآیندهای اداری در شهرداری می‌تواند به گونه‌ای طراحی شود که فساد را کاهش دهد.

بر اساس گزارش بانک جهانی در سال ۲۰۱۱، شهرداری تهران با ایجاد دفاتر الکترونیکی خدمات شهری توانسته است تغییرات بسیار مهمی در صدور مجوزهای ساخت و ساز و کوتاه‌کردن زمان آن صورت دهد. براساس این گزارش تا سال ۲۰۰۹ صدور مجوز ساخت و ساز و امور مرتبط با آن مانند اخذ انشعاب آب و برق و تلفن در تهران به ۶۷۰ روز زمان نیاز داشت. از آن سال با اجرای اصلاحات اداری در قالب دفاتر الکترونیکی شهرداری این مدت زمان به ۳۲۲ روز و مراحل انجام اداری از ۱۹ مرحله به ۱۷ مرحله کاهش یافت.^۱

از آنجا که بهبود فرآیندهای اداری شهرداری در هر استان و هر شهرستان مستقل است مسئولین استان مانند استانداری می‌توانند با ابزارهای تشویقی شهرداری‌های استان را به سمت اصلاحات مشابه با شهرداری تهران سوق دهند.

برای آشنایی با اصلاحات مورد نیاز در شهرداری، پیشنهادات بانک جهانی که برای دولت ایران طراحی شده است در زیر آمده است. بدون تردید اجرای این اصلاحات مطالعه و بررسی گسترده و مستقلاً نیاز دارد. اهم پیشنهادات بانک جهانی در مورد صدور مجوزهای ساخت و ساز عبارتند از:

• وضع سقف زمانی برای صدور مجوزهای ساخت.

^۱ - World Bank. Doing Business in Iran 2011. <http://www.doingbusiness.org>

وضع سقف زمانی بدین معناست که عدم پاسخ به یک درخواست به منزله تأیید و صدور مجوز است. ماده هفت قانون اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی کلیه دستگاه‌های اجرایی را موظف کرده است در ظرف ۷۰ روز مجوز درخواست شده را صادر یا در ظرف ۱۰ روز دلایل رد آن را با ذکر علت به متقاضی اعلام کنند.

در حال حاضر، صدور مجوز ساخت یک انبار تجاری در تهران ۹۰ روز طول می‌کشد و اجرای ماده قانونی فوق می‌تواند ۲۰ روز از این مدت بکاهد. البته ۷۰ روز باقیمانده فاصله زیادی با متوسط زمان صدور مجوز ساخت در کشورهای پیشرو دارد که تنها دوهفته به طول می‌انجامد.

• کاهش هزینه‌های مجوز ساخت تا میزان ۵۰ درصد هزینه‌های کنونی

ساخت یک انبار تجاری در تهران نیازمند پرداخت ده هزار تومان به ازای هر متر مربع است. این مبلغ در مقایسه با سایر کشورهای جهان بسیار زیاد است. این هزینه بالا به ساخت و سازهای غیر قانونی و بالا رفتن هزینه‌های اجاره و سرقتی منجر شده است.

• حذف الزام ارائه مفصلا حساب سازمان تأمین اجتماعی

شرکتها در هنگام نقل و انتقال املاک مجبور به اخذ گواهی مفصلا حساب از سازمان تأمین اجتماعی هستند. این الزام بدین جهت است که شرکتها، بدهی‌های خود را به سازمان تأمین اجتماعی بپردازند. در واقع ثبت دارایی گلوگاهی است که سازمان تأمین اجتماعی از آن برای مطالبه حقوق خود استفاده می‌کند. هر چند اخذ این گواهی نیازمند پرداخت وجهی به سازمان تأمین اجتماعی نیست اما مستلزم حداقل صرف یک هفته زمان است. به جای اخذ مفصلا حساب می‌توان شرکتها را ملزم به ارائه آخرین لیست کارکنان نمود. این رویه به حذف یک مرحله از مراحل ثبت دارایی و کوتاه ساختن مراحل اداری در ثبت اسناد و املاک می‌شود.

• حذف الزامی بودن ثبت در دفاتر اسناد رسمی و انتشار فرم یکسان قرارداد خرید و فروش املاک در اینترنت.

تنها در ۴۰ کشور نقل و انتقال املاک نیازمند ثبت دوگانه در دفاتر اسناد رسمی و اداره ثبت اسناد و املاک است. اگر فرم یکسان برای نقل و انتقال املاک در شبکه اینترنتی قرار داده شود از مراحل ثبت دارایی یک مرحله، از زمان نقل و انتقال دو روز و از هزینه‌های آن ۱۲۶ هزار تومان کاهش خواهد یافت.

انتشار فرم واحد موجب می شود معامله کنندگان بدون مراجعه به دفاتر اسناد رسمی بتوانند فرم ها را تکمیل کنند. در سه چهارم کشورهای جهان از جمله امارات متحده عربی، عمان و اردن نقل و انتقال املاک نیازمند تأیید وکیل یا دفاتر اسناد رسمی نیست.

• سرعت بخشیدن به امور مربوط به شهرداری

نقل و انتقال املاک در ایران نیازمند اخذ پایان کار از شهرداری است. اخذ پایان کار از شهرداری معمولاً ۳۰ روز به طول می انجامد. برای سرعت بیشتر ثبت دارایی در ایران باید فرآیند انجام امور در شهرداری دگرگون شود که امری زمان بر است. در کوتاه مدت می توان پیشنهاد کرد که هزینه صدور پایان کار افزایش و در مقابل در صورت تکمیل بودن مدارک، پایان کار ظرف سه روز صادر شود.

• رایانه ای شدن امور مربوط به شهرداری

فروشنده ملک برای انجام دو مرحله در شهرداری باید ۳۱ روز وقت صرف کند: اخذ گواهی پروانه ساخت و پایان کار. ویژگی های ملک مانند ارزش و حدود جغرافیایی آن را می توان در رایانه وارد نمود. یکپارچه سازی اطلاعات میان شهرداری و اداره ثبت اسناد و املاک می تواند فرآیند ثبت و انتقال مالکیت را بسیار شفاف و روان سازد. این یکپارچه سازی می تواند فرآیند پروانه ساخت و اخذ پایان کار یا نوسازی را نیز اینترنتی سازد. با انجام این اصلاحات زمان ۳۱ روز کاهش و دو مرحله اضافی حذف می شود.

• یکپارچه سازی اطلاعات مربوط به مالکیت و درآمد در یک ایستگاه واحد

شرکت ها و صاحبان کسب و کار برای امور مربوط به نقل و انتقال ها باید به شهرداری، سازمان امور مالیاتی، اداره کار، سازمان تأمین اجتماعی و اداره ثبت اسناد و املاک مراجعه کنند. رجوع به این سازمان های مستقل موجب اتلاف وقت، هزینه های ضمنی و همچنین افزایش فساد اداری می شود. بنابراین بهتر است اطلاعات در سازمان ثبت تجمیع شود؛ اداره ثبت پس از اطمینان از پرداخت مالیات و حقوق سازمان تأمین اجتماعی می تواند نقل و انتقال را انجام دهد.

جدول ۱. شاخص های استخراج شده از پیمایش استان زنجان

ردیف	شاخص	متوسط کشور	بهترین استان	بدترین استان	زنجان (رتبه و مقدار)
۱	تسهیلات به سپرده ها (درصد)	۱۰۹	ایلام	سیستان و بلوچستان	رتبه ۱۲
			۲۱۲	۷۹	۱۲۸
۲	نوسان بودجه ای (انحراف معیار بودجه های عمرانی به قیمت ثابت)	۸۴.۱۱	سمنان	خوزستان	رتبه ۷
			۲۷.۲۳	۳۲۸.۷۵	۴۷.۳۸
۳	متوسط افزایش شاخص قیمت (۱۳۸۳=۱۰۰)	۱۷۷.۵۰	قم	بوشهر	رتبه ۲۳
			۱۸۸.۶۷	۱۶۵.۲۳	۱۷۵.۹
۴	سهم مالیات به سهم ارزش افزوده بخش های صنعت و خدمات کشور	۰.۶۹	خراسان شمالی	تهران	رتبه ۲۴
			۰.۴۳	۳.۱۰	۰.۹۲
۵	نرخ بیکاری در سال ۱۳۸۷	۱۴.۴	یزد	لرستان	رتبه ۱۲
			۶.۶	۱۷.۱	۹.۵
۶	نسبت شهرک های صنعتی دارای آب به تعداد شهرک های صنعتی دارای زمین	۰.۸۵	بوشهر	تهران	رتبه ۹
			۱.۰۰	۰.۶۱	۰.۹۲
۷	نسبت شهرک های صنعتی دارای برق به تعداد شهرک های صنعتی دارای زمین	۰.۸۵	اردبیل	لرستان	رتبه ۸
			۱.۰۰	۰.۵۸	۰.۹۲
۸	نسبت شهرک های صنعتی دارای گاز شهری به تعداد شهرک های صنعتی دارای زمین	۰.۴۴	چهارمحال و بختیاری	هرمزگان	رتبه ۲۱
			۰.۸۸	۰	۰.۳۳
۹	نسبت شهرک های صنعتی دارای تلفن ثابت به تعداد شهرک های صنعتی دارای زمین	۰.۶۶	سیستان و بلوچستان	فارس	رتبه ۱۸
			۱.۰۰	۰.۴۳	۰.۵۸
۱۰	ضریب نفوذ تلفن ثابت تا اول تابستان ۱۳۸۹	۳۳.۶۶	مازندران	سیستان و بلوچستان	رتبه ۱۳
			۴۴.۷۳	۱۶.۳۹	۳۱.۱۲
۱۱	ضریب نفوذ تلفن همراه اول تا اول تابستان ۱۳۸۹	۴۸.۳۹	اصفهان	سیستان و بلوچستان	رتبه ۱۶
			۶۲.۲۵	۲۸.۴۴	۴۵.۳۲
۱۲	نسبت شهرک های صنعتی دارای اینترنت (Dial up) به تعداد شهرک های صنعتی دارای زمین	۰.۵۰	مازندران	خراسان شمالی	رتبه ۹
			۰.۸۵	۰	۰.۵۸
۱۳	نسبت شهرک های صنعتی دارای اینترنت فیبر نوری به تعداد شهرک های صنعتی دارای زمین	۰.۲۶	کردستان	قزوین	رتبه ۱۳
			۰.۷۳	۰	۰.۲۵
۱۴	ضریب نفوذ اینترنت (جمعیت به ازای یک پورت اینترنت بخش خصوصی)	۵۲	تهران	سیستان و بلوچستان	رتبه ۱۷
			۲۳	۴۲۹	۹۶
۱۵	نسبت شهرک های صنعتی دارای تصفیه خانه های فاضلاب به تعداد شهرک های صنعتی دارای زمین	۰.۱۸	اردبیل	بوشهر	رتبه ۸
			۰.۶۳	۰	۰.۲۶
۱۶	نسبت مجموع امور زیربنایی شهرک های صنعتی به تعداد شهرک های صنعتی دارای زمین	۰.۵۶۰	اردبیل	فارس	رتبه ۱۵
			۰.۷۸۳	۰.۳۹۳	۰.۵۷۲
۱۷	نسبت دعای علیه سازمان تامین اجتماعی در دیوان عدالت کشور به بیمه شدگان (در هر ۱۰۰ هزار نفر)	۱۱۲	هرمزگان	کردستان	رتبه ۲۱
			۱۳	۲۶۰	۱۴۷
۱۸	سرعت رسیدگی به اختلافات بین کارفرمایان و کارکنان (روز)	۲۶	قم	تهران	رتبه ۱۷

۲۷	۳۷	۱۵			
رتبه ۲۹	ایلام	آذربایجان غربی	۰.۲۱۴	عملکرد مراجع حل اختلاف در سال ۱۳۸۸ (نسبت آراء سازشی به آراء صادره)	۱۹
۰.۰۹۲	۰.۰۸۹	۰.۴۱۷			
رتبه ۲۵	اردبیل	هرمزگان	۳۱	کثرت دعاوی کارگری در سال ۱۳۸۸ [نسبت افراد تحت پوشش بیمه اجباری به تعداد شکایات واصله (شکایت سرانه)]	۲۰
۲۳	۱۹	۲۰۵			
رتبه ۳	قزوین	بوشهر	۱۲۷۲	تعداد پرونده‌های مختومه به ازای شعب دادگاه‌های عمومی	۲۱
۸۳۱	۲۱۳۵	۲۹۰			
رتبه ۲	قزوین	بوشهر	۹۲۸	تعداد پرونده‌های مختومه به ازای تعداد دادرها	۲۲
۴۴۶	۱۸۸۸	۱۵۸			
رتبه ۱۰	سیستان و بلوچستان	لرستان	۳۴۲	نسبت پرونده‌های فعال مالیاتی به تعداد کارکنان در سال ۱۳۸۸	۲۳
۳۱۳	۶۰۸	۱۶			
رتبه ۱۶	خراسان جنوبی	کهگیلویه و بویراحمد	۶۵۴	نسبت جمعیت به تعداد پرونده‌های ضرب و جرح	۲۴
۹۳۷	۴۶	۱۱۳۲۷			
رتبه ۳	خراسان جنوبی	خراسان رضوی	۱۶۲۳	نسبت جمعیت به تعداد سرقت از اماکن	۲۵
۴۸۲۳	۱۷۹	۲۴۳۱۸			
رتبه ۱۴	ایلام	تهران	۴۰۹۸	دسترسی به بازار بر حسب کارگاه‌های صنعتی	۲۶
۷۹	۸	۱۱۲۳			
رتبه ۲۲	ایلام	تهران	۲۴۶۰۳۳۸	دسترسی به بازار مرکز استان بر حسب (نفر-کیلومتر)	۲۷
۱۱۰۰۰۲۰۳	۶۴۷۶۴۸	۱۳۵۳۶۱۰۱			
رتبه ۶	کردستان	سمنان	۴۶۹۳	نسبت تعداد دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و دانشگاه آزاد در هر صد هزار نفر جمعیت کل استان	۲۸
۵۹۶۷	۳۱۵۹	۱۳۷۲۳			
رتبه ۲۱	سیستان و بلوچستان	تهران	۸۴.۶۱	نرخ باسوادی جمعیت ۶ سال و بیشتر (آبان ماه ۱۳۸۵)	۲۹
۸۱.۶۶	۶۸.۰۳	۹۱.۲۷			
رتبه ۷	آذربایجان غربی	چهارمحال و بختیاری	۰.۴۹	نسبت جمعیت آموزش دیده در مراکز فنی و حرفه‌ای در سال ۱۳۸۸	۳۰
۰.۸۶	۰.۲۰	۱.۷۸			

جدول ۲. شاخص‌های استخراج شده از پیمایش استان زنجان

متوسط جهان	کشورهای عضو همکاری اقتصادی	خاورمیانه میانه و شمال آفریقا	استان زنجان	
				شاخص‌های فساد
29.32	12.56	37.19	۱.۳	گسترده‌گی ارتشاء (درصد بنگاه‌ها)
16.26	محاسبه نشده است	15.48	۸.۳	پرداخت غیرقانونی برای گرفتن مجوز فعالیت (درصد بنگاه‌ها)
16.79	28.26	22.69	۳.۲	پرداخت غیرقانونی به مأموران مالیاتی (درصد بنگاه‌ها)
25.65	15.62	38.82	فاقد داده	پرداخت غیرقانونی برای گرفتن قراردادهای دولتی (درصد بنگاه‌ها)
37.54	8.12	50.87	۳۲.۴	فساد به عنوان مانع عمده (درصد بنگاه‌ها)
□	□	□		امنیت اجتماعی
57.14	محاسبه نشده است	31.48	۴۲	گسترده‌گی هزینه‌های امنیتی (درصد بنگاه‌ها)*
1.51	0.82	0.53	۵.۵۹	هزینه‌های امنیتی (درصد فروش)
0.98	محاسبه نشده است	1.59	۰.۱۲۵	درصد زیان ناشی از سرقت کالاهای صادراتی
25.93	6.84	19.73	۷.۷	جرم، سرقت، اختلال به عنوان مانع عمده (درصد بنگاه‌ها)
□	□	□		تامین مالی
34.77	محاسبه نشده است	30.03	۳۳.۳	استفاده از خط اعتباری و خط تسهیلاتی (درصد بنگاه‌ها)
23.91	34.18	13.25	۳۶.۸۸	درصد تامین مالی از بانک‌ها برای سرمایه گذاری*
30.72	13.01	33.59	۶۱.۴	دسترسی به منابع مالی به عنوان مانع عمده (درصد بنگاه‌ها)*
□	□	□		برابری جنسیتی
34.61	31.71	18.45	۵۳	مشارکت زنان در مالکیت شرکت (درصد بنگاه‌ها)
17.65	محاسبه نشده است	17.37	۶.۵	مشارکت زنان در مدیریت بنگاه (درصد بنگاه‌ها)*
□	□	□		گسترده‌گی اقتصاد غیررسمی
55.76	محاسبه نشده است	50.18	۷۰.۴	رقابت با بنگاه‌های غیررسمی (درصد بنگاه‌ها)*
89.29	محاسبه نشده است	90.92	۹۲.۷	شروع فعالیت با ثبت رسمی (درصد بنگاه‌ها)
□	□	□		زیرساخت‌ها
5.11	2.25	5.57	۱.۶۷	خسارت ناشی از قطعی برق (درصد فروش)
20.76	محاسبه نشده است	22.79	۲۲.۱۷	سهم ژنراتور در مصرف برق (درصد)
36.8	9.56	60.91	۱۱۵.۳۶	دوره انتظار انشعاب برق (روز)*
6.33	محاسبه نشده است	7.64	۴.۲۹	متوسط تعداد دفعات قطعی آب در یک ماه نوعی
13.13	5.82	11.41	۴.۴۸	متوسط مدت زمان قطعی آب (ساعت)
34.32	محاسبه نشده است	55.67	۶	دوره انتظار انشعاب آب (روز)
□	□	□		شرکت‌های پیشرو
16.2	16.08	13.76	۲۷.۷	درصد بنگاه‌های دارای گواهینامه بین‌المللی کیفیت
33.73	80.2	39.85	۵۰	درصد بنگاه‌های دارای پایگاه اطلاع‌رسانی اینترنتی
□	□	□		مجوزها و پروانه‌های کسب و کار
29.67	محاسبه نشده است	40.18	۴۷.۱۳	تعداد روزهای اخذ مجوز فعالیت*
65	محاسبه نشده است	95.17	۲۰	تعداد روزهای اخذ مجوز ساخت
19.37	محاسبه نشده است	27.55	۱۳.۲۵	تعداد روزهای اخذ مجوز واردات
15.5	9.72	26.84	۵۲.۵	مجوزها و پروانه‌های کسب و کار به عنوان مانع عمده (درصد بنگاه‌ها)*
□	□	□		مقررات و مالیات
8.82	1.22	11.32	۱۲.۶۴	درصد وقت مدیریت ارشد برای رفع و رجوع امور اداری*
2.14	1.6	2.91	۴.۴	متوسط تعداد مراجعات به سازمان مالیاتی یا مراجعه کارکنان* سازمان به بنگاه
35.01	21.49	44.99	۷۱.۵	نرخ مالیات به عنوان مانع عمده (درصد بنگاه‌ها)*
23.7	16.88	32.7	۶۲.۳	شیوه وصول مالیات به عنوان مانع عمده (درصد بنگاه‌ها)*

□	□	□		تجارت
6.44	5.35	6.03	۱.۶۷	متوسط مدت زمان ترخیص صادرات مستقیم از گمرک (روز)
17.95	21.68	27.26	۱۴.۶	درصد بنگاه‌های صادرکننده
16.93	6.79	23.62	۱۷.۳	قوانین تجاری و گمرکات به عنوان مانع عمده (درصد بنگاه‌ها)